

Nr. 185 | Prot.
14

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
KRYETARI

Tiranë, më 01.08.2024

Lënda: Dërgohet Raporti Përfundimtar dhe Rekomandimet për “Auditimin e Përputhshmërisë”

Drejtuar: AGJENCISË SË MENAXHIMIT TË GARANCIVE DHE KREDIVE TË PAKTHYERA

TIRANË

Nga auditimi i ushtruar në subjektin Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyer, në bazë të programit të auditimit nr. 185/1, datë 09.02.2024 të miratuar nga Kryetari i Kontrollit të Lartë të Shtetit, për periudhën e veprimtarisë nga 01.01.2021 deri më datën 31.12.2023, rezulton se veprimtaria e këtij subjekti nuk është në përputhje të plotë me kuadrin ligjor dhe nënligjor përkatës, me pasoja e anomali materiale cilësore dhe të përhapura, të cilat janë trajtuar më hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit, bashkëlidhur kësaj shkrese.

Bazuar në nenet 6, 15, 25 dhe 30 të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, si dhe Vendimin nr. 156, datë 31.07.2024, të Kryetarit të KLSH-së, për përmirësimin e gjendjes, ju rekomandojmë zbatimin e masave të mëposhtme:

A. OPINIONI I AUDITIMIT

Ne kemi audituar përputhshmërinë e veprimtarisë së Agjencisë së Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyer (këtu dhe në vijim “Agjencia”), për periudhën e aktivitetit nga data 01.01.2021 deri më 31.12.2023, sa i takon shkallës së zbatueshmërisë së rregullave, ligjeve dhe rregulloreve, politikave, kodeve të vendosura apo termave dhe kushteve mbi të cilat kjo strukturë realizon misionin e saj. Gjatë auditimit në terren janë marrë të dhëna, dokumentacion dhe evidenca të mjaftueshme, të cilat mundësojnë dhënien e opinionit.

Opinion i kundërt mbi auditimin e përputhshmërisë¹

Në opinionin tonë, bazuar në evidencat e auditimit dhe dokumentacionin e kërkuar dhe të vënë në dispozicion, në veprimtarinë e Agjencisë janë evidentuar devijime nga kuadri ligjor dhe rregullator në fuqi të përshkruara në paragrafin e “Bazës për Opinionin”, që nën gjykimin profesional të audituesit të pavarur janë materiale cilësore dhe të përhapura që justifikojnë dhënien e një opinionit të kundërt.

¹ Opinion i kundërt mbi auditimin e përputhshmërisë: Audituesi duhet të shprehë një opinion të kundërt: kur audituesi ka marrë dëshmi të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit dhe arrin në përfundimin se anomali të apo rastet e mospërputhshmërisë, individualisht ose së bashku, janë materiale dhe të përhapura.

Baza për opinionin mbi përputhshmërinë

Nga evidencat e marra dhe të shqyrtuara për veprimtarinë e Agjencisë për periudhën 01.01.2021-31.12.2023, kanë rezultuar problematikat si në vijim:

- Katër nga pesë anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës (përveç Kryetarit) kanë ushtruar këtë funksion 7 vite, pra në tejkalim të afatit 3-vjeçar të përcaktuar në pikën 1 të nenit 12, të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, "*Për Agjencinë e Trajtimit të Kredive*" të ndryshuar;
- Nga Këshilli Mbikëqyrës i Agjencisë nuk janë bërë përpjekje për të përmbyllur procesin e kontrollit të llogarive vjetore të Agjencisë, por është mjaftuar vetëm me miratimin e zërit të shpenzimeve për audituesit të pavarur, në kundërshtim me pikën "e" të nenit 14, të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, të ndryshuar. Llogaritë financiare janë audituar për të tre vitet me vonesë nga audituesi i pavarur dhe për secilin vit, është refuzuar dhënia e opinionit prej tyre.
- Këshilli Mbikëqyrës nuk ka mbikëqyrur e kontrolluar përdorimin e fondeve financiare për shpenzimet operative, në kundërshtim me pikën "f" të nenit 14, të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, të ndryshuar, si dhe nuk ka monitoruar në mënyrë efektive dhe as nuk ka vlerësuar risqet në lidhje me veprimtarinë e Agjencisë, në kundërshtim me pikën 2/c neni 14, të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, i ndryshuar,
- Këshilli Mbikëqyrës i Agjencisë, për periudhën objekt auditimi nuk ka raportuar asnjëherë pranë Këshillit të Ministrave, në kundërshtim me nenin 14 të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, të ndryshuar;
- Sistemi elektronik i Kreditit nuk ofron një pasqyrim të saktë të kredive të trajtuara nga Agjencia, për shkak të mangësive në të dhëna të plotësuara ndër vite, prej mospërputhjeve në numër dhe vlerë të kredive të konstatuara me inventarizimin e vitit 2014; mangësi të trashëguara ndër vite nisur që nga momenti i marrjes në dorëzim etj.;
- Evidentohen 7,167 rekorde klienti pa asnjë të dhënë tjetër përveç emrit në fushën "*Emërtimi*" dhe Kodit të Klientit, pra rrjedhimisht pa asnjë të dhënë identifikuese (vendlindje, datëlindje dhe adresë), me pasoja në mundësinë e rikuperimit të huasë për këto raste;
- Sistemi nuk ofron një pasqyrë të kolateraleve të debitorëve, më qëllim analizimin e tyre dhe marrjen e masave përkatëse nga Agjencia në funksion të rikuperimit të huave. Për më tepër Agjencia nuk disponon një listë me të dhëna për pasuritë e lëna si kolateral në momentin e marrjes së kredisë, për të evidentuar vlerën e tyre dhe ndryshimet gjatë viteve;
- Veprimet lidhur me arkëtimet e debitorëve përpara vendosjes në punë të Sistemit më 01.01.2004, nuk janë të reflektuara në Sistem, por janë mbajtur në një dokument Excel, duke humbur qartësinë dhe saktësinë e vlerave, me pasoja në veprimtarinë e Agjencisë;
- Kreditë e transferuara nga Banka Bujqësore për Zhvillim nuk rezultojnë të pasqyruara në Sistemin e Kreditit, por mbahen në llogari më vete në format Excel ku evidentohen 1,462 raste kredie në vlerën 16,382,187 lekë, duke vështirësuar mundësimin e një linje të qartë në arkëtime apo veprime të tjera të kryera nga debitorët përpara dhe pas implementimit të Sistemit;
- Ekzistojnë së paku 12 pasuri të paluajtshme² për të cilat mungon certifikata e pronësisë, si dhe urdhri i kontabilizimit, rrjedhimisht përfaqësojnë pasuri të paluajtshme të pa kontabilizuara. Referuar të dhënave për pasuri të paluajtshme për të cilat është vënë në dispozicion të grupit të auditimit vendimi i kalimit të pronësisë, vlera e pa kontabilizuar e këtyre pasurive përllogaritet në 6,284,800 lekë.
- Për 21 prona të kontabilizuara nuk disponohet certifikatë pronësie nga Agjencia, duke ndikuar potencialisht në tjetërsimin e pronës dhe duke pamundësuar shitjen e pronës në ankand;
- Masat e marra nga ATK dhe komunikimet me institucionet e tjera nuk kanë qenë të

² Për 9 pasuri të paluajtshme disponohet Vendimi i Kalimit të Pronësisë duke përcaktuar dhe vlerë të pronës referuar ankandit të fundit, ndërsa për 3 prona të tjera, nuk disponohet Vendimi apo vlera e tyre.

mjaftueshme, ezauruese dhe të trajtuara në kohë me qëllim evidentimin, parandalimin e tjetërsimit të pasurive dhe uljen e riskut të pamundësisë për vjeljen e detyrimit, në kundërshtim me nenin 5 dhe 6 të ligjit nr. 8894/2022, i ndryshuar.

- Nga Agjencia nuk janë lidhur marrëveshje bashkëpunimi me të gjitha institucionet e përcaktuara në pikën 1, neni 10, të ligjit nr. 8894/2022, i ndryshuar. Në lidhje me marrëveshjet e lidhura me BSH, DPT, Zyra Qendrore e Pasurive të Paluajtshme nuk janë ezauruar plotësisht përcaktimet e klauzolave të tyre të lidhura kryesisht me trajtimin e listës së plotë të debitorëve dhe si rrjedhojë nuk kanë dhënë efektet pozitive të pritshme;

- Llogaria “të drejta të arkëtueshme”, nuk paraqitet në mënyrë analitike, për rrjedhojë paraqitja e të drejtave të arkëtueshme në kontabilitet nuk është e plotë dhe nuk përmbush pohimet e “saktësisë”, “plotësisë”, “klasifikimit dhe identifikimit”;

- Detyrimet ndaj KFW zënë 99% të totalit të detyrimeve dhe gjendja në fund e tij, nga viti 2021 deri në vitin 2023 ka pësuar rritje të konsiderueshme përkatësisht, në vitin 2021 paraqitet në shumën 1,809,242 Euro, në vitin 2022 paraqitet në shumën 2,013,983 Euro dhe në vitin 2023 paraqitet në shumën 2,210,455 Euro.

- Kalimi i kompetencave të Agjencia *“Për ndjekjen dhe administrimin e garancisë shtetërore të huasë me bankat tregtare për garantimin e huamarrjes së subjekteve që tregtojnë me shumicë produkte ushqimore bazë për të mundësuar financimin e nevojshëm për mbajtjen e rezervave”*, para miratimit të ligjit nr. 55/2023, datë 13.07.2023 *“Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyera”*, është në kundërshtim me nenin 40 të ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006, *“Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në republikën e Shqipërisë”* i ndryshuar dhe ligjin nr. 8894, datë 14.05.2002 i ndryshuar.

- Gjatë aktivitetit të saj për tre vitet objekt auditimi Agjencia nuk ka zbatuar nenin 22, pika 2 të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2022 i ndryshuar, pasi ka mbajtur në llogaritë e veta fonde më shumë se ¼ e buxhetit operativ vjetor të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës. Nga të dhënat rezultojnë se për vitin 2021 Agjencia ka derdhur në buxhetin e shtetit vlerën prej 20,457 mijë lekë dhe ka mbajtur për përdorim 74% të arkëtimit vjetor; për vitin 2022 ka derdhur në buxhetin e shtetit vlerën prej 31,871 mijë lekë dhe ka mbajtur për përdorim 49%, si dhe për vitin 2023 ka derdhur në buxhetin e shtetit vlerën prej 29,835 mijë lekë dhe ka mbajtur për përdorim 62%, duke ndikuar ndjeshëm në nivelin e arkëtimit në buxhet.

B. MASA ORGANIZATIVE

1. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i veprimtarisë së Këshillit Mbikëqyrës, për periudhën objekt auditimi, rezultoi se:

- Katër nga pesë anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës (përveç Kryetarit) kanë ushtruar këtë funksion 7 vite në tejkallim të afatit të përcaktuar në pikën 1 të nenit 12, të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, të ndryshuar. Nga ana e MFE-së nuk ka pasur përgjigje edhe pas njoftimit të Drejtorit të Përgjithshëm më datë 18.07.2018.

- Për vitin 2023, prej datës 10 prill ka pasur katër anëtarë, kjo në kundërshtim me pikën 1, të nenit 12 të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, i cili parashikon përbërjen e tij me 5 anëtarë.

-Gjatë vitit 2023, nuk është mbledhur të paktën një herë në muaj pasi sipas procesverbaleve rezultojnë të jenë zhvilluar 11 mbledhje, në kundërshtim me pikën 1 të nenit 13, të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, të ndryshuar.

- Të gjitha mbledhjet e Këshillit për periudhën objekt auditimi janë mbajtur në ambientet e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, kjo në kundërshtim me pikën 1 të nenit 13, të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, të ndryshuar, sipas së cilës ato duhet të mbaheshin në selinë e Agjencisë.

- Nuk janë bërë përpjekje për të përmbyllur procesin e kontrollit të llogarive vjetore të Agjencisë, por është mjaftuar vetëm me miratimin e zërit të shpenzimeve për audituesit të pavarur, në kundërshtim me pikën "e" të nenit 14, të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, të ndryshuar. Për periudhën objekt auditimi rezultoi se llogaritë financiare janë audituar me vonesë si dhe prej tyre është refuzuar dhënia e opinionit. Për rekomandimet e tyre, Këshilli nuk ka marrë masa për të kërkuar nga Agjencisë zbatimin e tyre me qëllim të përmirësimit të situatës, që ka çuar në refuzim opinionit të pasqyrave disa vite radhazi.

- Nuk ka mbikëqyrur e kontrolluar përdorimin e fondeve financiare për shpenzimet operative, në kundërshtim me pikën "f" të nenit 14, të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, të ndryshuar.

- Nuk ka raportuar asnjëherë pranë Këshillit të Ministrave, në kundërshtim me nenin 14 të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, të ndryshuar.

Këto problematika të evidentuara nga auditimi janë tregues se Këshilli Mbikëqyrës i Agjencisë nuk ka monitoruar në mënyrë efektive dhe as nuk ka vlerësuar risqet në lidhje me veprimtarinë e Agjencisë, veprim ky në kundërshtim me pikën 2/c neni 14, të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002, i ndryshuar, pasi ai është përgjegjës për drejtimin e Agjencisë, duke sjellë për pasojë mangësi në funksionimin e Agjencisë.

Nga verifikimi i veprimtarisë së Agjencisë, për të cilën sipas pikës 2/c të nenit 14 të ligjit nr. 8894/2002, të ndryshuar është përgjegjës Këshilli Mbikëqyrës, rezultoi se:

- Në të tre vitet objekt auditimi nuk janë realizuar planet e arkëtimeve, konkretisht për vitin 2021 arkëtimet janë realizuar në vlerën 77,643,154 lekë ose 86.3%; për vitin 2022 arkëtimet janë realizuar në vlerën 62,219,255 lekë ose 69% dhe për vitin 2023 arkëtimet janë realizuar në vlerën 80,624,585 lekë ose 90% e planit;

- Në të tre vitet objekt auditimi Agjencia nuk ka zbatuar nenin 22, pika 2 të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2022 "Për Agjencinë e Trajtimit të Kredive", i ndryshuar, pasi ka mbajtur në llogaritë e veta fonde më shumë se $\frac{1}{4}$ e buxhetit operativ vjetor të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës;

- Për të tre vitet objekt auditimi rezultoi se nga Agjencia është mbajtur për përdorim më shumë se $\frac{1}{4}$ e buxhetit vjetor operativ, kjo në kundërshtim me pikën 2 të nenit 22 të ligjit nr. 8894/2022, të ndryshuar, konkretisht për vitin 2021 Agjencia ka derdhur në buxhetin e shtetit vlerën prej 20,457 mijë lekë dhe ka mbajtur për përdorim 74% të arkëtimeve vjetore; për vitin 2022 ka derdhur në buxhetin e shtetit vlerën prej 31,871 mijë lekë dhe ka mbajtur për përdorim 49%, si dhe për vitin 2023 ka derdhur në buxhetin e shtetit vlerën prej 29,835 mijë lekë dhe ka mbajtur për përdorim 62%. Këshillit Mbikëqyrës dhe Drejtoria nuk e kanë marrë në konsideratë zbatimin e këtij kriteri ligjor.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.1, faqe 13-22 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

1.1. Rekomandimi: Nga Drejtoria i Përgjithshëm i Agjencisë, në kuadër të ndryshimeve ligjore që ka pësuar Agjencia, të vlerësohen problematikat e evidentuara dhe të merren masa me qëllim shmangien e këtyre mangësive, në funksion të përmirësimit të punës në vijimësi.

Në vijimësi

2. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi i të dhënave të ofruara nga Sistemi Elektronik i Kreditit, ku janë kryer çeljet në vitin 2004, i cili shërben si bazë për trajtimin e debitorëve, rezultoi se më 31.12.2023 në sistem paraqiten 18,136 debitorë në total, përkatësisht: 16,752 debitorë në monedhën ALL me vlerë Principali të mbetur 4,157,858.2 mijë lekë dhe interesa 10,396,921.1 mijë lekë; 425 debitorë në monedhën EUR me vlerë Principali 5,316.6 mijë Euro dhe interesa 2,235.1 mijë Euro dhe 959 debitorë në monedhën USD me vlerë Principali 11,235.9 mijë dollarë dhe interesa 11,360.4 mijë dollarë.

Grupi i auditimit ka kryer një sërë testimesh për kryqëzimin e të dhënave të ofruara nga sistemi, nga ku rezultoi se:

- Ka pasaktësi në datëlindjet e plotësuara të kredimarrësve: Me supozimin se deri në vitin 1997 të jetë marrë kredia përkatëse dhe debitori të ketë qenë minimalisht 18 vjeç në momentin e marrjes së kredisë, moshë aktuale e debitorit sot në vitin 2024 nuk mund të jetë më e vogël se 45 vjeç. Ndërkohë, nga testimet e datëlindjes së klientëve të çelur (regjistruar në sistem) rezultojnë 28 klientë të moshës 25-45 vjeç, ku për më tepër 22 klientë i përkasin datëlindjes 1990 - 1999. Gjithashtu ka 1 rekord klienti me datëlindje të regjistruar vitin 2056 dhe 3 rekorde klienti të regjistruar me moshë mbi 1,000 vjeç;
- Sipas inventarizimit të vitit 2014 rezultojnë 19,074 dosje debitorësh transferuar nga bankat e nivelit të dytë dhe 5,853 dosje nga Banka Bujqësore për Zhvillim. Ndërkohë, sipas çeljes së klientëve rezultojnë 19,243 rekorde dhe sipas çelje kredie rezultojnë 19,126 rekorde, pra mospërputhje të të dhënave në të tri rastet;
- Duke përdorur si variabël fiks "Kod Klienti" rezultojnë 116 rekorde më shumë të çelura me të dhënat e klientëve krahasimisht me kreditë e çelura;
- Duke përdorur si variabël fiks "Kod Klienti", rezultojnë 1,109 rekorde më shumë të çelura me të dhënat e klientëve krahasimisht me të listën e gjendjes së kredive. Për më tepër, nga përpunimi i të dhënave në Excel evidentohen 2,177 kode klienti që nuk janë pjesë e gjendjes së kredisë në datën 01.01.2021 (fillimi i periudhës objekt auditimi);
- Duke përdorur si variabël krahasues Kodin e Kredisë, rezultojnë 992 kode të cilat janë pjesë e kredive të çelura, por nuk janë pjesë e gjendjes së kredive në datën 01.01.2021. Nga këto rekorde, 16 paraqiten si kredi me vlerë fillestare zero dhe 976 rekorde kanë vlerë fillestare pozitive për kredinë. Për më tepër, nga totali prej 992 rekorde që diferencojnë mes listave, 989 rekorde paraqiten me principal të mbetur zero, 1 me principal në vlerë negative dhe 2 me principal në vlerë pozitive;
- Duke përdorur si variabël krahasues "Emërtimi", rezulton se për 952 rekorde janë çelur kreditë, por nuk janë pjesë e gjendjes së kredive në datën 01.01.2021. Nga to, rezulton se 16 paraqiten me vlerë fillestare zero. Gjithashtu, vetëm 16 rekorde nga kreditë e çelura nuk janë pjesë e gjendjes së kredisë në 31.12.2021. Pra, evidentohen raste me trajtim të dyfishtë sa i takon paraqitjes së tyre në gjendjen e kredisë në një datë të caktuar;
- Nga ndërthurja e testeve (i) bazuar në "Kodi i Kredisë" dhe (ii) bazuar në "Emërtimi", për të njëjtat lista: Kredi të Çelura dhe Gjendje e Kredive në datën 01.01.2021, konstatohet se ekzistojnë diferenca në paraqitjen e të dhënave në sistemin elektronik të kredive të Agjencisë. Vlerat e paraqitura si vlerë fillestare/principal/interes paraqiten në tre mënyra: pozitive, negative dhe vlerë zero. Në 40 raste, emri i debitorit (klientit) është i njëjtë në dy listat Kredi të Çelura dhe Gjendje e Kredive në datën 01.01.2021, ndërsa Kodi i Kredisë është i ndryshëm. Në të gjitha këto 40 raste, principal i mbetur dhe interesi paraqiten me vlerë zero. Për 950 raste, Klienti i paraqitur në Kredi të Çelura nuk ndodhet në Gjendje Kredie as sipas "Kodi i Kredisë", as sipas "Emërtimi";
- Në gjendjet e kredisë për vitet 2021, 2022 dhe 2023 paraqiten respektivisht 18,143 rekorde për vitet 2021-2022 dhe 18,145 rekorde për vitin 2023, pra evidentohen 2 rekorde më shumë. Pra, konstatohet se Sistemi Elektronik i Kreditit nuk ofron një pasqyrim të saktë të kredive të trajtuara nga Agjencia, për shkak të mangësive në të dhëna të plotësuara ndër vite, si dhe prej mospërputhjeve të konstatuara me inventarizimin e vitit 2014 dhe mospërputhjeve në numër dhe vlerë të kredive; mangësi të trashëguara ndër vite nisur që nga momenti i marrjes në dorëzim. Këto mangësi potencialisht rriskojnë kryqëzimin e të dhënave të sakta e të plota dhe rrjedhimisht mund të sjellin pasoja në rikuperimin e huasë.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.2, faqe 22-57 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

2.1. Rekomandimi: Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyerë të marrë masa për ngritjen e një grupi pune i cili të analizojë mospërputhjet e evidentuara në Sistemin e Kreditit, si dhe të saktësojë këto të dhëna, duke bashkëpunuar me autoritetet përkatëse si ASHK/Gjendja Civile dhe kryqëzuar me dosjet fizike, me qëllim pasqyrimin e të dhënave të plota dhe të sakta, në funksion të përmirësimit të punës në vjeljen e kredive.

Brenda vitit 2024

3. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i të dhënave të pasqyruara mbi klientët dhe kreditë në Sistemin e Kreditit të Agjencisë janë konstatuar:

-Të dhëna që nuk rezultojnë të plotësuar për të gjithë klientët në seksionin “Klientë të Çelur”, ku evidentohen 7,167 rekorde klienti pa asnjë të dhënë përveç emrit në fushën “Emërtimi” dhe Kodit të Klientit, pra rrjedhimisht pa asnjë të dhënë identifikuese (vendlindje, datëlindje dhe adresë), me pasojë në mundësinë e rikuperimit të huasë për këto raste;

-Sistemi nuk ofron një pasqyrë të kolateraleve të debitorëve, me qëllim analizimin e tyre dhe marrjen e masave përkatëse nga Agjencia. Sistemi i Kreditit ka të shënuar në kartelat përkatëse të debitorëve faktin nëse kredia ka kolateral, por jo vlerën e saj, pasi nga komunikimet elektronike me Agjencinë, nga kjo e fundit deklarohet se këto kolaterale nuk kanë pasur vlerë të përcaktuar në treg në momentin e marrjes së kredisë, si dhe përgjatë viteve nuk janë kryer vlerësime të tyre, duke minimizuar mundësinë e marrjes së masave shtrënguese për huatë e pashlyera;

-Veprimet dhe rezultatet lidhur me arkëtimet e debitorëve përpara vendosjes në punë të Sistemit, nuk janë të reflektuara në Sistem, por janë mbajtur në një dokument Excel. Kjo çënon gjurmën audituese pasi vështirëson mundësimin e një linje të qartë në arkëtime apo veprime të tjera të kryera nga debitorët përpara dhe pas implementimit të Sistemit, duke humbur qartësinë dhe saktësinë e vlerave, me pasojë në veprimtarinë e Agjencisë;

-Kreditë e transferuara nga Banka Bujqësore për Zhvillim nuk rezultojnë të pasqyruara në Sistemin e Kreditit, por mbahen në llogari më vete në format Excel ku evidentohen 1,462 raste kredie në vlerën 16,382,187 lekë;

-Databaza e dërguar në Bankën e Shqipërisë është për 3,744 debitorë të identifikuar me ID. Ndërsa, nga të dhënat mbi klientë të çelur, evidentohen 6,547 rekorde me të dhëna të plotësuar për fushat “Emër klienti”, “datëlindje”, “vendlindje”, “adresë”, duke paraqitur një diferencë të lartë prej 2,803 klientësh të paidentifikuar dhe rrjedhimisht të padërguar në BSH për marrjen e masave të mëtejshme për arkëtimin e detyrimit të tyre, me pasojë për vjeljen e detyrimeve të huasë nga ana e Agjencisë.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.2, faqe 22-57 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

3.1. Rekomandimi: Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyerë të marrë masa për ngritjen e një grupi pune, i cili të konfirmojë dhe plotësojë të dhënat e munguara në Sistemin e Kreditit, përfshirë dhe ato që mbahen jashtë sistemit, duke bashkëpunuar me autoritetet përkatëse si ASHK/Gjendja Civile/Banka e Shqipërisë etj., me qëllim pasqyrimin e të dhënave të plota dhe të sakta, në funksion të rritjes së efektivitetit të saj në vjeljen e detyrimeve debitore.

Brenda vitit 2024

4. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i pasurive të lëna kolateral nga debitorët, ka rezultuar se Agjencia nuk disponon një listë me të dhëna për pasuritë e lëna si kolateral në momentin e marrjes së kredisë, për të evidentuar vlerën e tyre dhe ndryshimet gjatë viteve. Vlera e identifikuar në Sistemin e Kreditit pasqyron vlerën totale të detyrimeve të debitorëve me

kolateral (5,230 debitorë me kolateral) dhe jo vlerën e pasurisë së lënë si kolateral. Në këto kushte, për këto kolaterale nuk disponohet një pasqyrim real i vlerës së tyre, me qëllim marrjen e masave të mëtejshme shtrënguese nga ana e Agjencisë për debitorë që nuk kanë shlyer ndër vite detyrimet. Për më tepër, nuk rezulton që Agjencia të ketë zhvilluar minimalisht analiza krahasimore kosto-përfitim mbi çështjen e vlerësimit të këtyre pasurive të lëna si kolateral (për debitorë që nuk kanë shlyer detyrimet ndër vite), për të evidentuar më pas nëse është ekonomikisht efektive të ndiqen procedurat e vlerësimit të këtyre pasurive. Rrjedhimisht, mosveprimi nga ana e Agjencisë për vlerësimin e këtyre kolateraleve ka sjellë mos kalimin e këtyre pasurive në emër të Agjencisë e më pas pamundësinë e shitjes së tyre në ankand, duke rrezikuar mundësinë e mbledhjes së huave, si dhe duke mos gjeneruar të ardhura referuar përcaktimeve të Kreut III të Udhëzimit nr. 33/2010.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3, faqe 57-78 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

4.1. Rekomandimi: Drejtori i Agjencisë së Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyerat të marrë masa për ngritjen e një grupi pune me qëllim (i) evidentimin e pasurive të lëna si kolateral përmes informacionit që disponon Agjencia ndër vite dhe bashkëpunimit institucional me Agjencinë Shtetërore të Kadastrës, si dhe (ii) zhvillimin e një analize kosto-përfitim për vlerësimin e këtyre kolateraleve, me qëllim rritjen e nivelit të rikuperimit të kredive.

Në vijimësi

5. Gjetje nga auditimi: Referuar listës me 5 pasuri të luajtshme të sekuestruara nga Agjencia, konstatohet se pavarësisht se vlera kontabël e regjistruar e tyre është 7,215,459 lekë, dokument pronësie disponohet vetëm për një pasuri të llojit “Automjet” me vlerë 1,100,000 lekë. Për 4 pasuritë e tjera, ndër vite nuk disponohet dokument pronësie. Për më tepër, këto pasuri të luajtshme janë lënë për ruajtje tek debitorët përkatës në momentin e inventarizimit që i përket një periudhe të deri 20 viteve më parë, duke nënshkruar procesverbalet e inventarizimit dhe duke ua lënë përgjegjësi debitorëve të ruajnë këto sende, pavarësisht përcaktimeve të pikës 6 të Kreut III të Udhëzimit të Ministrit të Financave nr. 33, datë 24.09.2010. Në këto kushte, 5 pasuritë e luajtshme, duke u lënë në ruajtje tek debitorët, paraqesin risk për përdorim dhe amortizim të mëtejshëm të tyre për shkak të përdorimit të mundshëm nga debitori, apo qoftë edhe risk për tjetërsimin e tyre duke qenë se për 4 prej tyre nuk disponohet as dokument pronësie në emër të Agjencisë. Këto pasuri të luajtshme janë pasqyruar në llogarinë “Aktive të mbajtura për shitje” me vlerë kontabël 7,215,459 lekë, vlerë e përcaktuar nga vendimet e kalimit në pronësi që u përkasin viteve të mëparshme, duke mos pasqyruar në mënyrë të drejtë dhe të saktë vlerën reale të këtyre pasurive, në kundërshtim me përcaktimet e SKK nr. 5 “Aktivet Afatgjata Materiale dhe Aktivitet Afatgjata Jo-Materiale”. Edhe pse këto pasuri janë klasifikuar në llogarinë “Aktive të mbajtura për shitje” dhe për to nuk është përllogaritur amortizim gjatë viteve referuar përcaktimeve të UMF nr. 8/2018, vlera reale e tyre më 31.12.2023 sipas përllogaritjeve të grupit të auditimit rezulton 2,038,218 lekë. Të gjitha problematikat e sipërcituara (mungesa e dokumentit të pronësisë, mungesa e kontrollit fizik për ekzistencën e pasurive të luajtshme, mos pasqyrimi i saktë i vlerës reale të tyre) riskojnë tjetërsimin e këtyre pasurive, zhvlerësimin e tyre në kohë për shkak të amortizimit dhe si rrjedhojë dhe mungesën e përfitimit të të ardhurave nga mos-shitja e tyre përmes procedurave të ankandit.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3, faqe 57-78 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

5.1. Rekomandimi: Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyerat të marrë masa për ngritjen e një grupi pune i cili të (i) vlerësojë ekzistencën fizike të pasurive të luajtshme të sekuestruara ndër vite, (ii) të inventarizojë këto pasuri dhe (iii) të përcaktojë vlerën e saktë të

tyre, me qëllim pasqyrimin e saktë të këtyre pasurive në llogaritë e pasqyrave financiare dhe më pas mbledhjen e huave të pakthyera.

Në vijimësi

6. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi është konstatuar se referuar vendimeve të kalimit në pronësi nga përmblyesit për pasuritë e paluajtshme gjatë vitit 2021, ekzistojnë së paku 12 pasuri të paluajtshme³ për të cilat mungon certifikata e pronësisë, si dhe urdhri i kontabilizimit, rrjedhimisht përfaqësojnë pasuri të paluajtshme të pakontabilizuara, në kundërshtim me përcaktimet e pikës 4 dhe 5 të Kreut III të Udhëzimit të Ministrit të Financave nr. 33, datë 24.09.2010. Referuar të dhënave për pasuri të paluajtshme për të cilat është vënë në dispozicion të grupit të auditimit vendimi i kalimit të pronësisë, vlera e pa kontabilizuar e këtyre pasurive përllogaritet në 6,284,800 lekë.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3, faqe 57-78 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

6.1. Rekomandimi: Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyera të marrë masa për nxjerrjen e certifikatave të pronësisë në ASHK dhe të urdhrave të kontabilizimit për 12 pasuritë e paluajtshme të cituara në këtë auditim, me qëllim pasqyrimin e tyre në llogaritë e pasqyrave financiare të Agjencisë dhe më pas ndjekjen e procedurave të mundshme të ankandit.

Në vijimësi

7. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i pasurive të paluajtshme të kontabilizuara dhe regjistruara në llogarinë “*Aktive të mbajtura për shitje*” rezulton se kjo llogari e paraqitur në klasën e aktiveve afatgjata financiare në pasqyrën e pozicionit financiar në analitikun e vënë në dispozicion nga Sektori i Financës, në 31.12.2022, ka të regjistruar 77 prona me vlerë kontabël 125,731,740 lekë, vlera e këtyre pronave nga viti në vit ka ngelur e pa ndryshuar, dhe në regjistrin analitik të paraqitur janë përshkruar vetëm emri dhe mbiemri i debitorit, lloji i pronës edhe vlera kontabël e regjistrimit. Nga verifikimi i regjistrit analitik rezulton se nuk është i paraqitur në mënyrë të detajuar ku përveç të dhënave të debitorit, të ishin të përshkruar lloji i pronës, sipërfaqja respektive, vendndodhja e pronës, statusi i regjistrimit në ASHK etj. Gjithashtu bazuar në SNK dhe SKK, në klasën e aktiveve financiare nga ana e Agjencisë duhej të kryhej vlerësimi i drejtë dhe real i vlerës së aktiveve duke përmbyllur pohimet e “*saktësisë së vlerës*”, “*plotësisë*” dhe “*klasifikimit dhe identifikimit real*”, Për rrjedhojë nga ana e Institucionit nuk është kryer vlerësimi për të nxjerrë vlerën reale kontabël të aktiveve financiare, veprime në kundërshtim me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit (SKK nr. 5 “*Aktivet Afatgjata Materiale dhe Aktivet Afatgjata Jo-Materiale*”). Nga ana tjetër, lista e pasurive të paluajtshme të formës truall, nuk pasqyron vlerën e tregut të pronave (treg i cili ka pësuar rritje të çmimeve gjatë viteve), pasi nuk janë kryer rivlerësime të pasurive pavarësisht përcaktimeve të pikës 10 të Kreut III të Udhëzimit 33/2010 “*Për trajtimin e kredive të transferuara nga bankat e nivelit të dytë me kapital tërësisht shtetëror në Agjencinë e Trajtimit të Kredive, kriteret dhe kushtet për ndryshimin e marrëveshjes së kredisë, si dhe procedurat e marrjes në pronësi të pasurive të lëna si garanci ose jo nga huamarrësit, të administrimit, shitjes dhe dhënies me qira apo me enftiteozë të këtyre pasurive*”. Për më tepër, më 31.12.2023, për 21 prona të kontabilizuara nuk disponohet certifikatë pronësie nga Agjencia, duke ndikuar potencialisht në tjetërsimin e pronës dhe duke pamundësuar shitjen e pronës në ankand, sipas përcaktimeve të pikës 1 të Kreut III të Udhëzimit nr. 33/2010.

³ Për 9 pasuri të paluajtshme disponohet Vendimi i Kalimit të Pronësisë duke përcaktuar dhe vlerë të pronës referuar ankandit të fundit, ndërsa për 3 prona të tjera, nuk disponohet Vendimi apo vlera e tyre.

(Më hollësisht trajtuar në pikat 2.3;2.6, faqe 57-78;105-121 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

7.1. Rekomandimi: Nga ana e Sektorit të Financës në AMGKP në bashkëpunim me strukturat përkatëse, të merren masa për verifikimin e gjendjes reale dhe statusin e pronave dhe asetëve të mbajtura për shitje, të kryejë inventarizimin si edhe regjistrimin e të gjitha pronave në ASHK, duke përgatitur të gjithë dokumentacionin tekniko-ligjor, më pas vlerësimin e tyre, kontabilizimin në vlerë të plotë dhe pasqyrimin në aktivet e pasqyrave financiare.

Brenda vitit 2024

8. Gjetje nga auditimi: Për periudhën objekt auditimi u konstatuan se janë likuiduar në total 560 kredi, konkretisht:

- Për vitin 2021 janë likuiduar 131 kredi në monedhën lekë në vlerën 50,079 mijë lekë, 2 kredi në monedhën euro në vlerën 2,000 euro dhe 4 kredi në monedhën usd në vlerën 1,758 usd.
- Për vitin 2022 janë likuiduar 130 kredi në monedhën lekë në vlerën 35,104 mijë lekë, 7 kredi në monedhën euro në vlerën 64,917 euro dhe 4 kredi në monedhën usd në vlerën 29,256 usd.
- Për vitin 2023 janë likuiduar 269 kredi në monedhën lekë në vlerën 39,655 mijë lekë, 4 kredi në monedhën euro në vlerën 39,758 euro dhe 9 kredi në monedhën usd në vlerën 97,726 usd.

Me qëllim vlerësimin e saktësisë dhe plotësisë së dokumentimit të dosjeve të kredive, inventarizimit dhe arkivimit të tyre, u përzgjedhën 9 dosje-kredi të mbyllura, *konkretisht:*

Nga auditimi i dosjeve të mbyllura në lidhje me saktësinë e paraqitjes së pagesave të kryera, në sistemin e kreditit, konkretisht në menunë “*Kartelë krediti*”, u konstatua se pagesat e kryera nga debitorët janë të reflektuara sipas datave dhe shumave përkatëse. Këto të dhëna të paraqitura në sistem u verifikuan edhe me dokumentacionin fizik të pagesave, të cilat u vendosën në dispozicion nga sektori i financës duke qenë se nuk rezultojn pjesë e dosjeve të arkivuara.

Në kuadër të dokumentacionit fizik, fleta e inventarit nuk është hartuar sipas përcaktimeve të nenit 30 të normave tekniko-profesionale dhe metodologjike të Shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë, pasi nuk disponon të listuara dhe numerizuara dokumentacionin e plotë të dosjes, konkretisht:

- mungon procesverbali i transferimit dhe mandat pagesat fizike;*
- dokumentacioni i listuar në kartelën shoqëruese të dosjes nuk përputhet me dokumentacionin, që ndodhet në dosje;*
- praktika dhe shkresat për mbylljen e kredisë nuk janë pjesë e listës së inventarit të brendshëm të dosjes.*

Gjithashtu është konstatuar se:

-Në kundërshtim me nenin 32 të “*Normave tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë*”, nuk është ngritur komisioni i ekspertizës për ekspertizën e vlerës së ruajtjes të dokumenteve.

-Në kundërshtim me nenin 41 nuk janë siguruar kushtet teknike dhe fizike të ruajtjes së dokumenteve.

-Në kundërshtim me nenin 43 nga sekretaria dhe arkivi apo sekretari-arkivi nuk është realizuar kontroll fizik i dokumentacioneve.

Përpos dosjeve të mbyllura të kredive, mangësi u konstatuan edhe në dosjet e procedurave të ankandëve, ku specifikisht rezultoi:

-Dosjet e procedurave të ankandëve nuk janë të inventarizuara dhe arkivuara si një praktikë e plotë me qëllim ruajtjen e gjurmës audituese për të gjithë procesin e ndjekur;

-Në dosje ka mangësi të dokumentacioneve si: Urdhri i ngritjes së Komisionit të Ankandëve, propozimi për kthimin e pronës tek debitori, procesverbali për hartimin e dokumenteve të ankandit.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2, faqe 22-57 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

8.1. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë së Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyerat të marrë masa për ngritjen e një grupi pune me qëllim vlerësimin e të gjithë problematikave, të rezultuara nga auditimi për të siguruar garantimin e saktësisë dhe plotësisë në dokumentimin e dosjeve të kredive, duke bërë inventarizimin, numerizimin dhe arkivimin për çdo dosje.

Brenda vitit 2024

9. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi në lidhje me zbatimin e procedurave për ndjekjen dhe mbledhjen e kredive, si dhe aplikimit të masave shtrënguese konstatohet se nga ana e Agjencisë nuk janë zbatuar të gjitha procedurat dhe nuk janë marrë të gjitha masat shtrënguese pasi:

-66 SHPK, konkretisht: 61 në monedhën lekë në vlerën 270,146 mijë lekë, 2 në monedhën euro në vlerën 104,014 euro dhe 2 në monedhën usd në vlerën 86,025 usd, për të cilat Agjencia nuk i është drejtuar Gjykatës për shpallje falimenti dhe caktim likuidatori, në kundërshtim me pikën 1, neni 6, ligji nr. 8894, datë 14.05.2002, "Për Agjencinë e Trajtimit të Kredive", i ndryshuar.

-Nuk është vepruar me çelje trashëgimie për asnjë debitor, që ka ndërruar jetë, në kundërshtim me pikën 1/a, seksioni B, kreu I, Udhëzimi nr. 33, datë 24.9.2010, i cili parashikon se për debitorët e vdekur, pavarësisht nga shuma e kredisë, u kërkohej trashëgimtarëve të tyre të likuidojnë vetëm shumën e principalit të mbetur në momentin e hyrjes në fuqi të këtij udhëzimi.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2, faqe 22-57 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

9.1. Rekomandimi: Drejtoria e Menaxhimit të Garancive Shtetërore, huave dhe nënhuave dhe trajtimit të kredive të marrë masa për përditësimin e të dhënave mbi SHPK që rezultojnë debitore, për personat që kanë ndërruar jetë dhe vlerësimin rast pas rasti mbi mundësitë e arkëtimit nga shpallja e falimentit dhe çelja e trashëgimisë.

Brenda vitit 2024

10. Gjetje nga auditimi: Agjencia ka lidhur marrëveshje bashkëpunimi me Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, që prej vitit 2014; Zyrën Qendrore të Pasurive të Paluajtshme, që prej vitit 2018; Bankën e Shqipërisë që prej viti 2020, për të cilat nga auditimi konstatohet se, përcaktimet e klauzolave të tyre nuk janë ezauruar plotësisht dhe si rrjedhojë nuk kanë dhënë efektet pozitive të pritshme. Konkretisht:

- Nga Agjencia është vënë në dispozicion databaza e dërguar Bankës së Shqipërisë për 3,744 debitorë të identifikuar me të dhëna të plota. Megjithatë, nga sistemi i kreditit, evidentohen 6,547 rekorde me të dhëna të plotësuar duke paraqitur një diferencë të lartë prej 2,803 klientësh të paidentifikuar dhe rrjedhimisht të padërguar drejt BSH për marrjen e masave të mëtejshme për arkëtimin e detyrimit të tyre.

-Në marrëveshje me Zyrën Qendrore të Pasurive të Paluajtshme, nisur nga problematikat e konstatuara në dosjet e audituara evidentohet një zvarritje procesesh, në evidentimin e rasteve dhe në kthim përgjigje. Nga Agjencia nuk disponohet relacion, memo, analizë në lidhje me rezultate konkrete të këtyre marrëveshje, për të evidentuar sesa efektive ose jo kanë rezultuar këto masa.

-Nga Agjencia nuk janë lidhur marrëveshje bashkëpunimi me institucione të tjera në kundërshtim me pikën 1, neni 10, ligji nr. 8894, datë 14.05.2002 "Për Agjencinë e Trajtimit të Kredive", i ndryshuar, sipas së cilës Agjencia u dërgon, drejtorive rajonale të shërbimit të transportit rrugor,

zyrave të gjendjes civile, ALUIZN-it, organeve të pushtetit vendor, bankave të nivelit të dytë, fondacioneve kredi dhënëse dhe institucioneve të tjera informacion për detyrimet, që persona të ndryshëm mund të kenë ndaj shtetit. Procedurat e shkëmbimit të informacionit përcaktohen në marrëveshjet e bashkëpunimit, të nënshkruara nga Agjencia dhe institucioni përkatës. Konkretisht me Drejtorinë e Përgjithshme të Gjendjes Civile ka pasur një inicim të një marrëveshje, por ende e pa finalizuar.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2, faqe 22-57 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

10.1. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë së Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyerë të marr masa për rishikimin dhe nënshkrimin e marrëveshjeve ekzistuese si dhe me të gjitha institucionet e tjera që lehtësojnë marrjen e informacionit, me qëllim rritjen e bashkëpunimit në menaxhimin e garancive dhe rritjen e arkëtimit nga kreditë e pakthyerë.

Brenda vitit 2024

11. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i kryer në lidhje me klasën e llogarive “të drejta të arkëtueshme”, rezultoi se ato nuk paraqiten në mënyrë analitike, ku të jenë specifikuar të gjithë debitorët mbi të cilët ka lindur detyrimi ndaj Agjencisë, si dhe të jenë të përshkruar në mënyrë të detajuar, principi i detyrimit, interesat e akumuluar përgjatë viteve si edhe çdo shpenzim tjetër të kryer nga Institucioni për mbledhjen e këtyre detyrimeve që i shtohen vlerës së detyrimit në total (principli + interesa), për rrjedhojë paraqitja e të drejtave të arkëtueshme në kontabilitet është jo i plotë dhe nuk përmbush pohimet e “saktësisë”, “plotësisë”, “klasifikimit dhe identifikimit”, veprime në kundërshtim me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit (SKK nr.3 “Instrumentet Financiare”).

Gjithashtu, nga auditimi rezultoi se, për këto të drejta të arkëtueshme, nga ana e Agjencisë, nuk është vepruar me njohjen fillimisht me vlerën e drejtë të “të drejtave të arkëtueshme” dhe më pas me koston e amortizuar të tyre duke zbritur humbjen nga zhvlerësimi, ku provigjoni për zhvlerësimin e llogarive të arkëtueshme llogaritet kur ka të dhëna objektive se Agjencia, nuk do të jetë në gjendje të mbledhë të gjitha detyrimet, si edhe vështirësitë financiare të debitorit, mundësia që debitori të falimentojë ose hapja e çështjeve gjyqësore në ngarkim të klientit konsiderohen tregues që llogaritë e arkëtueshme duhet të zhvlerësohen. Veprime në kundërshtim me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit (SKK nr.3 “Instrumentet Financiare”).

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.6, faqe 105-121 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

11.1. Rekomandimi: Nga ana e Sektorit të Financës, të merren masa për evidentimin dhe pasqyrimin e plotë dhe regjistrimin kontabël të të gjithë debitorëve mbi të cilët ka lindur detyrimi ndaj AMGKP-së, ku të përshkruhen në mënyrë të detajuar, principi i detyrimit, interesat e akumuluar përgjatë viteve si edhe çdo shpenzim tjetër, në mënyrë të tillë që të plotësohen parimet e saktësisë, plotësisë, klasifikimit dhe identifikimit.

Në vijimësi

12. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i klasës së detyrimeve që Institucioni ka ndaj të tretëve të paraqitura në pasiv të pasqyrave financiare, rezultoi se llogaria detyrimet ndaj KFŴ zë 99% të totalit dhe se gjendja në fund e detyrimit ndaj MFE-së për KFŴ-në, nga viti 2021 deri në vitin 2023 ka pësuar rritje të konsiderueshme përkatësisht prej 401,213 euro (nga 1,809,242 euro, në shumën 2,210,455 Euro). Konstatohet se kjo rritje e vazhdueshme vjen si rezultat i mos shlyerjes së kësteve 6 mujore për çdo vit bazuar në rakordimet ndërmjet MFE-së dhe Agjencisë. Gjithashtu, detyrimi i Agjencisë ndaj MFE-së për KFŴ-në, është regjistruar në kontabilitet si një Detyrim Afatshkurtër, ndërkohë që kemi të bëjmë me një keqklasifikim, pasi ky Detyrim duhej të njëhej në klasën e Detyrimeve Afatgjata, duke qenë se Huaja është disa vjeçare, duke mos

përbushur pohimet e “saktësisë”, “klasifikimit dhe identifikimit”. Veprime në kundërshtim me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit (SKK nr.3 “Instrumentet Financiare”).

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.6, faqe 105-121 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

12.1. Rekomandimi: -Nga ana e Sektorit të Financës në AMGKP, të merren masa për riklasifikimin e detyrimit që ka Agjencia ndaj KFW si detyrim afatgjatë në Pasqyrat Financiare si dhe të merren masa që shumën e plotë e detyrimit ndaj KFW të regjistrohet në Klasën e Pasiveve Afatgjata llogaria “Huatë Afatgjata”.

-Nga ana e Sektorit të Financës dhe Strukturave Drejtuese në AMGKP, të merren masat e nevojshme për shlyerjen e detyrimit ndaj MFE-së sipas kushteve dhe afateve të marrëveshjeve me KFW-në, duke paguar principalin dhe interesat në kohën e maturimit të tyre me qëllim shmangien e fenomenit të pagesave pjesore të detyrimit.

Në vijimësi

13. Gjetje nga auditimi: Llogaria “Kapitali i nënshkruar”, në çelje të vitit ushtrimor 2021, ka qenë në shumën 187,151,601 lekë, si dhe gjatë vitit Agjencia ka rezultuar me humbje në shumën (53,737,963) lekë, çka ka sjellë që humbja e vitit të zbritet nga kapitali i nënshkruar i cili në fund të vitit ushtrimor 2021 paraqitet në vlerën 133,413,638 lekë.

Gjithashtu, përgjatë vitit ushtrimor 2022 ka pasur pakësim të kapitalit të nënshkruar në vlerën (7,447,595) lekë që përfaqëson kalim kapitali të objektit tek AMF, dhe për rrjedhojë kapitali i nënshkruar në fund të vitit 2022 paraqitet në shumën 125,966,043 lekë.

Humbja e vitit ushtrimor 2022, në vlerën (49,394,225) lekë, në Pasqyrën e Pozicionit Financiar të Agjencisë është regjistruar në llogarinë “Fitim/Humbje e pashpërndarë”.

Nga auditimi rezulton se, Pasqyra e lëvizjes së Kapitalit, nuk është e shoqëruar me dokumentacion të plotë në lidhje me vlerën fillestare të Kapitalit dhe ndryshimet e akumuluar gjatë viteve periudhë auditimi duke mos përbushur pohimet e “saktësisë”, “klasifikimit dhe identifikimit”, veprime në kundërshtim me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit (SKK nr.2 “Paraqitja e Pasqyrave Financiare”).

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.6, faqe 105-121 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

13.1. Rekomandimi: Nga ana e Sektorit të Financës në AMGKP, të merren masat për të kryer sistemit e nevojshme dhe regjistrimet në kontabilitet në bazë të klasifikimit ekonomik kontabël, për një pasqyrim më të drejtë dhe të saktë të Kapitalit, me qëllim që të parandalohen gabimet apo parregullsitë e mundshme në interpretimin e llogarive të pasqyrave financiare.

Në vijimësi

14. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i ndryshimeve të kuadrit ligjor në fuqi është konstatuar se në ligjin nr. 55/2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyera”, ka disa problematika:

- Pika 3, neni 17 të ligjit nr. 55/2023 përcakton se Agjencia do të vijojë të organizohet dhe të funksionojë sipas ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002 “Për Agjencinë e Trajtimit të Kredive”, i ndryshuar, deri në ristrukturimin e saj që duhet të përfundojë brenda datës 01.01.2024, e cila bie në kundërshtim me nenin 19 që e shfuqizon ligjin nr. 8894, datë 14.05.2002, i ndryshuar dhe nenin 20 i cili parashikon se ligji nr. 55/2023 hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare, pra më 15.08.2023. Pra rezulton se Agjencia për një periudhë rreth 4 muajore ka vijuar të veprojë sipas një ligji të shfuqizuar.

- VKM nr. 723, datë 13.12.2023 “Për organizimin dhe funksionimin e agjencisë së menaxhimit të garancive dhe kredive të pakthyera”, është miratuar rreth 1 muaj jashtë afatit të përcaktuar në pikën 1, neni 18, të ligjit nr. 55/2023.

- Këshilli i Ministrave nuk ka vepruar për miratimin e një sistemi për bazat e të dhënave shtetërore dhe as ka miratuar procedurë të detajuar për kthimin e garancive, huave, nënhuave dhe procedurat e marrjes në pronësi të pasurive të lëna si garanci ose jo nga huamarrësit e shitjes së këtyre pasurive, veprim ky në kundërshtim me pikën 3 të nenit 7 dhe pikën 2 të nenit 10 të ligjit nr. 55/2023.

Mangësitë e mësipërme janë me pasoja negative në efektivitetin e veprimtarisë së Agjencisë.
(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.8, faqe 122-126 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

14.1. Rekomandimi: Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyerat në bashkëpunim me Ministrinë e Financave dhe nëpërmjet saj t'i kërkojnë Këshillit të Ministrave miratimin e një sistemi për bazat e të dhënave shtetërore dhe të procedurave të detajuara për kthimin e garancive, huave, nënhuave dhe procedurat e marrjes në pronësi të pasurive të lëna si garanci ose jo nga huamarrësit e shitjes së këtyre pasurive, me qëllim përmirësimin e efektivitetit të veprimtarisë së saj në mbledhjen e huave të pakthyerat.

Menjëherë

15. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i veprimtarisë së Agjencisë u konstatua se: Nga ana e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë ka dalë Urdhri nr. 226 datë 30.09.2022 *"Për ngritjen e grupit të punës pranë Agjencisë së Trajtimit të Kredive për ndjekjen dhe administrimin e të dhënave të garancisë shtetërore të huasë me bankat tregtare për garantimin e huamarrjes së subjekteve që tregtojnë me shumicë produkte ushqimore bazë për të mundësuar financimin e nevojshme për mbajtjen e rezervave, me qëllim përballimin e situatës së veçantë të krijuar në treg, si dhe për përcaktimin e kushteve dhe kritereve të marrëveshjes së garancisë dhe marrëveshjes së mirëkuptimit"*, konkretisht administrimin e garancisë shtetërore të miratuar me VKM nr. 349, datë 26.05.2022 dhe botuar në Fletoren Zyrtare me nr. 81 datë 31.05.2022, në vlerën 3,000,000,000 lekë, në favor të bankës BKT, Credins, Raiffeisen dhe OTP.

Pavarësisht se Urdhri për ndjekjen dhe administrimin e të dhënave të kësaj garancie ka dalë që në datën 30.09.2022, kalimi me procesverbal dorëzimi midis Drejtorit të Përgjithshëm të Agjencisë dhe Drejtorit të Përgjithshëm të Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit Publik dhe Bashkërendimit të Ndihmës së Huaj, është bërë me shkresën nr. 17962/2 prot., datë 13.02.2023, pra rreth 5 muaj më vonë sesa dalja e urdhrit për ngritjen e grupit të punës dhe rreth 9 muaj më vonë nga akordimi i garancisë shtetërore. Ky veprim me vonesë paraqet jo vetëm një risk të shtuar në lidhje me përgjegjësinë e monitorimit të garancive shtetërore përgjatë periudhës tetor 2022 - shkurt 2023, por njëkohësisht kalimi i kompetencave të Agjencia është në kundërshtim me nenin 40 të ligjit nr. 9665 datë 18.12.2006, *"Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë"* i ndryshuar, sipas të cilit kompetencën e administrimit dhe mbikëqyrjes e ka vetëm MFE dhe nenin 2 të ligjit nr. 8894 datë 14.05.2002 i ndryshuar sipas të cilit objekt i këtij ligji është trajtimi i kredive dhe i aseteve të tjera, të transferuara nga bankat tregtare të nivelit të dytë, me kapital tërësisht shtetëror, të kjo agjenci, si dhe trajtimi i portofolit të investimeve të kryera në banesa nga shoqëria INSIG SHA, si dhe të aseteve të tjera, të transferuara me ligje të veçanta.

Nga auditimi konstatohet se kalimi i kompetencave të ndjekjes dhe administrimit të të dhënave të garancisë shtetërore të Agjencia në kundërshtim me dispozitat ligjore është legjitimuar rreth 1 vit më vonë VKM-së nr. 349, datë 26.05.2022 dhe rreth 6 muaj më vonë nga procesverbali i dorëzimit në Agjenci të të dhënave të kësaj garancisë shtetërore, me miratimin e ligjit të ri nr. 55/2023 *"Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyerat"*, ku i janë kaluar gjithë kompetencat e garancive shtetërore kësaj Agjencie.

Gjithashtu, nga auditimi i marrëveshjes së garancisë, e cila përmban kushtet dhe kriteret sipas marrëveshjes, miratuar me VKM-së nr. 349, datë 26.05.2022, u konstatua se:

- Pika 2 e nenit 2 të marrëveshjes, ku parashikohet se MFE merr përsipër të garantojë 60% të çdo huaje që Huadhënësi do t'u lëvrojë Huamarrësve dhe pika 4 e nenit 2 ku parashikohet se MFE nuk merr në asnjë rast përsipër garantimin e interesave, kamatëvonesave, penalteteve apo çdo lloj detyrimi tjetër monetar që mund të burojë nga huatë që Huadhënësi do t'i lëvrojë huamarrësve, janë në kundërshtim me nenin 34 të Ligjit e Huamarrjes pasi në këtë ligj nuk ka parashikim për mospagimin e interesave ose penalteteve të cilat në fakt janë pjesë të detyrimit, në rast se përfituesi i drejtpërdrejtë nuk arrin të paguajë, tërësisht apo pjesërisht, huanë e garantuar, në përputhje me kushtet dhe afatet e përcaktuara në marrëveshjen e huasë.

- Po kështu, pika 4 e nenit 2 bie në kundërshtim me pikën 1 të Nenit 6 ku parashikohet se kur huamarrësi nuk ka mundur të kryej pagesën e detyrimeve në përputhje me kushtet dhe afatet e përcaktuara në marrëveshjen e huasë, huadhënësi rezervon të drejtën për t'i dërguar MFE-s kërkesën me shkrim për pagesën e detyrimeve dhe pikën 2 ku përcaktohet se kërkesa dërgohet me një përshkrim të detajuar të shumës që kërkohet, duke përcaktuar në mënyrë analitike, principalin, interesat e akumuluar, penaltetet, si dhe çdo detyrim tjetër të kryer në zbatim të marrëveshjes së huasë që është në ngarkim të Huamarrësit. Për sa më sipër dhe neni 2 dhe neni 6 i marrëveshjeve janë në kundërshtim përputhje me njëri tjetrin.

- Pika 1 e nenit 3 të marrëveshjes sipas së cilës kompetencën për vlerësimin e plotësimit të kriterëve e kanë bankat, është në kundërshtim me nenet 36-38 të ligjit nr. 9665 datë 18.12.2006, i ndryshuar, sipas të cilit këtë kompetencë e ka MFE. Nga ana e KLSH vlerësohet një risk të lartë në lidhje me këtë pikë të marrëveshjes duke qenë se nga ana e bankave të nivelit të dytë ekziston mundësia e mosvlerësimit të drejtë të aktivitetit dhe aftësisë paguese të subjekteve që kanë aplikuar për kredi, në kushtet e ofrimit të një garancie nga shteti.

- Neni 7 i marrëveshjes ku parashikohet se, nëse pas 2 vitesh nga data e kryerjes së Pagesës së Garancisë, Huadhënësi nuk ka mundur të rikuperojë detyrimet e Huamarrësit, Ministria e Financave dhe Ekonomisë zotëron të drejtën që të ndjekë vet procedurat ligjore, është në kundërshtim me nenin 42 të ligjit nr. 9665 datë 18.12.2006, i ndryshuar, i cili nuk parashikon afat kohor, por i jep të drejtën Ministrit të Financave dhe Ekonomisë për të vepruar vetë dhe direkt me qëllim rikuperimin e detyrimeve.

- Pika 2 e nenit 7 ku parashikohet se, palët, me marrëveshje të veçantë, mund të bien dakord që të heqin dorë nga ndjekja e procedurave për ekzekutimin e detyrimit, në rastet kur vlerësojnë se kostot e këtyre procedurave tejkalojnë masën e të gjithë detyrimit, bie në kundërshtim me nenin 43 të ligjit nr. 9665 datë 18.12.2006, i ndryshuar sipas të cilit, Ministri i Financave ndërmerr të gjitha masat e paracaktuara në këtë ligj, në ligje të tjera në fuqi dhe në marrëveshjen e mirëkuptimit, për të përfutur nga huamarrësi çdo pagesë të bërë sipas garancisë, duke përfshirë edhe kostot që lidhen me të.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.8, faqe 122-126 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

15.1. Rekomandim: -Ministria e Financave, të marrë masa për vlerësimin e problematikave të konstatuara në lidhje me VKM nr. 349, datë 26.05.2022 dhe kalimin e kompetencave Agjencisë, me qëllim shmangien e riskut për detyrime të mundshme në të ardhmen.

-Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyerat në bashkëpunim me Ministrinë e Financave të marrin masa për ngritjen e një grupi pune me qëllim identifikimin dhe raportimin e përfituesve të garancisë që rezultojnë jo të rregullt në likuidimin e detyrimeve.

Brenda vitit 2024

16. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi i masave të marra për vjeljen e kredive, nga grupi i auditimit u përzgjedhën 9 dosje, të cilat kanë vlerë të lartë të detyrimit të mbetur dhe rezultojnë pa arkëtime, në periudhën objekt auditimi. Nga verifikimi i dosjeve ka rezultuar se:

-Në dy nga dosjet e përzgjedhura, duke kryqëzuar informacionin mes dokumentacionit fizik dhe të dhënave të paraqitura në Sistemin Elektronik, u konstatua se ka pasaktësi në plotësimin e rekordeve në sistemin e kreditit, konkretisht “data e llogaritjes së interesave” dhe “data e bllokimit të interesave” dhe në dy raste rekordi “monedha” nuk është e plotësuar saktë.

-Masat e marra nga ATK dhe komunikimet me institucionet e tjera nuk kanë qenë të mjaftueshme, ezauruese dhe të trajtuara në kohë me qëllim evidentimin, parandalimin e tjetërsimit të pasurive dhe uljen e riskut të pamundësisë për vjeljen e detyrimit, largimit të debitorëve jashtë vendit, ndërrimit të jetës për shkak të moshës etj.-Dokumentacioni në dosje nuk është i plotë, ka mangësi në dokumente si shkresa në kthim përgjigje, shkresa përcjellëse, raporte të vlerësimit të ekspertit, certifikatë pronësie, vendime të gjykatave, etj që mundësojnë dhënien e një pamje të plotë të veprimeve të ndërmarra nga Agjencia për vjeljen e detyrimeve përkatëse;

-Dokumentacionet pjesë e dosjeve, për 7 nga 9 dosje janë deri në vitet 2015-2016 pas kësaj periudhe në dosje nuk disponohet asnjë dokumentacion tjetër në lidhje me masat e marra nga Agjencia dhe vetëm për dy dosje dokumentacioni shkon përtej këtyre datave, në njërin prej dosjeve dokumentacioni sipas fletës së inventarit është deri në vitin 2010, por brenda në dosje ka dokumentacion deri në vitin 2016.

-Fletët e inventarit nuk janë hartuar sipas nenit 30 të normave tekniko-profesionale dhe metodologjike të Shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë, nuk disponohen të listuara dhe numerizuara dokumentacionet e plota të dosjeve.

-Një nga dosjet e përzgjedhura (me kod kredie 62419) rezulton e klasifikuar si e humbur dhe nuk disponon asnjë dokumentacion bashkëlidhur përveç procesverbalit të transferimit. Nga ana e Agjencisë nuk është marr asnjë masë me qëllim arkëtim në kundërshtim me nenin 10, të ligjit nr. 8894, datë 15.04.2002, të ndryshuar, i cili e njeh këtë procesverbal si titull ekzekutiv dhe zbatohet nga përmbaruesi gjyqësor.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2, faqe 22-57 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

16.1. Rekomandimi: Nga Sektori i Arkivës të merren masa, për të reflektuar në fletën shoqëruese të dosjeve të gjitha dokumentacionet, pjesë e saj dhe çdo shkresë hyrëse dhe dalëse në lidhje me një dosje t’i bashkëngjitet dosjes, për të mundësuar një historik të plotë të saj.

Nga personat e autorizuar me akses në përdorimin e sistemit të kreditit, të merren masa, për saktësimin e të dhënave në të gjitha rekordet që lidhen me të dhënat e kredisë, si valuta, data e plotësimit/bllokimit të interesave, kolateralet etj.

Në vijimësi

17. Gjetje nga auditimi: Evidentohet mosrealizim i planit të arkëtimeve të miratuara me Vendimin e Këshillit Mbikëqyrës për të tre vitet objekt auditimi. Konkretisht për vitin 2021 arkëtimet janë realizuar në vlerën 77,643,154 lekë ose 86.3%; për vitin 2022 arkëtimet janë realizuar në vlerën 62,219,255 lekë ose 69% dhe për vitin 2023 arkëtimet janë realizuar në vlerën 80,624,585 lekë ose 90% e planit.

Gjatë aktivitetit të saj për tre vitet objekt auditimi Agjencia nuk ka zbatuar nenin 22, pika 2 të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2022 “Për Agjencinë e Trajtimit të Kredive”, i ndryshuar, pasi ka mbajtur në llogaritë e veta fonde më shumë se ¼ e buxhetit operativ vjetor të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës. Nga të dhënat rezulton se për vitin 2021 Agjencia ka derdhur në buxhetin e shtetit vlerën prej 20,457 mijë lekë dhe ka mbajtur për përdorim 74% të arkëtimeve vjetore; për vitin 2022 ka derdhur në buxhetin e shtetit vlerën prej 31,871 mijë lekë dhe ka mbajtur për

përdorim 49%, si dhe për vitin 2023 ka derdhur në buxhetin e shtetit vlerën prej 29,835 mijë lekë dhe ka mbajtur për përdorim 62%. Pra, referuar nenit 22, pika 2 të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2022, i ndryshuar Agjencia ka mbajtur më shumë se 25% (1/4) të buxhetit operativ vjetor, duke ndikuar ndjeshëm në nivelin e arkëtimeve në buxhet.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.5, faqet 89-104 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

17.1. Rekomandimi: Nga Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyera të analizohen dhe të nxirren përgjegjësitë për mos realizimin e të ardhurave përgjatë tre viteve si dhe mos derdhjen e tyre në Buxhetin e Shtetit në masën e përcaktuar në ligj.

Brenda vitit 2024

18. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i Rregullores së funksionimit të brendshëm të Agjencisë, miratuar me Vendimin e Këshillit Mbikëqyrës nr. 83 datë 01.10.2019, e ndryshuar me Vendimin nr. 873, datë 08.03.2022, u konstatua se:

- pika 4 e seksionit “Detyra jashtë strukturës organizative” bie në kundërshtim me pikën 8 të kreut “Saktori juridik, operacional dhe menaxhimit të riskut” dhe për periudhën objekt auditimi urdhrat

e brendshëm për ngritjen e komisionit teknik janë ngritur sipas përcaktimit të pikës nr. 4 të Rregullores, pra pa përfshirjen në komisionin teknik të zv. Drejtorit të Përgjithshëm.

-detyrat e përcaktuara në pikën 1 të kreut “Komisioni Teknik”, të Rregullores nuk janë në përputhje me pikën 7 të Rregullores, duke krijuar paqartësi në detyrat dhe funksionin e këtij Komisioni;

-nuk është parashikuar një seksion i veçantë për funksionimin dhe detyrat e Komisionit të Ankandeve. Detyrat dhe përbërja e Komisionit të Ankandeve përcaktohen në pikat 9-39 të Kreut III të Udhëzimit nr. 33/2010, i cili nuk përputhet me strukturën e Agjencisë për vitet 2021-2023, dhe nuk rezulton që Agjencia të ketë ndërmarrë hapa për miratimin e një rregullore specifike për zhvillimin e ankandeve;

-Detyrat e Drejtorit të Përgjithshëm janë të kufizuara dhe mungojnë kritere të mirë përcaktuara në lidhje me procedurat e lirimimit dhe emërimit nga detyra.

(Më hollësisht trajtuar në pikat 2.3 dhe 2.4, faqe 57-89 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

18.1. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë së Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyera, në kuadër të mospërputhjes së përcaktimeve të Rregullores së funksionimit të brendshëm, ndryshimeve ligjore dhe ristrukturimit, të marrë masa për hartimin dhe miratimin e rregullores së brendshme të harmonizuar me kuadrin ligjor në fuqi dhe strukturën aktuale të Agjencisë, me qëllim përmirësimin e performancës së veprimtarisë së kësaj Agjencie.

Brenda vitit 2024

19. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi konstatohet se aktualisht ka një akumulim të risqeve potenciale për shkak të mangësive të veprimtarisë së Agjencisë që nga krijimi i saj me pasoja potenciale në rikuperimin e kredisë, si në vijim:

- Numri në rritje i proceseve gjyqësore me objekt padie “Pavlefshmëria e titujve ekzekutivë” duke qenë se kreditë e trajtuara nga Agjencia janë kredi të cilat janë alokuar afro 30 vite më parë dhe nuk janë ezuaruar në vijimësi dhe në kohë të gjitha procedurat për kthimin e kredisë dhe për të gjithë kreditorët;

- Gjithashtu gjatë periudhës 2021-2023 janë depozituar pranë Gjykatave përkatëse 42 kërkesa për lëshimin e dublikatave të Urdhrave të Ekzekutimeve (UE), të cilët gjatë shqyrtimit të dosjeve dhe nevojës për të vazhduar procedurat e mëtejshme për vënien në ekzekutim është vënë re që këto UE origjinale nuk gjendeshin në dosjet e arkivuara pranë Agjencisë, si dhe as në Zyrat

Përmbartimore Private dhe Shtetërore, për rrjedhojë pretendohet të kenë humbur. Nga 42 Kërkesa të depozituara, është bërë lëshimi i dublikatës së Urdhrit të Ekzekutimit për detyrimin e 1 debitori ndërsa pjesa tjetër rezultojnë në proces të hapur, duke shfaqur mungesë përgjegjësie në veprimtarinë e saj Agjencia;

-Cilësia e borxhit - nga ana e Agjencisë nuk ka pasur mjaftueshëm zbatim të masave shtrënguese dhe përditësim të ndryshimeve ligjore në vite, në përputhje me zhvillimin e vendit në funksion të kthimit të kredive, duke vështirësuar rikuperimin e tyre;

-Mungesa e të dhënave thelbësore të debitorëve – mungesa e gjeneraliteteve të 7,167 debitorëve si numër identifikimi, atësi, datëlindje, shoqëruar me neglizhencën në plotësimin e tyre që në vitet e para të krijimit të Agjencisë;

-3,230 Dosje të djegura ose me mungesë dokumentacioni - ekziston vetëm procesverbal transferimi, për të cilat nuk ka pasur asnjë përpjekje për mundësinë e rikuperimit të tyre nga burime zyrtare të tërthorta;

-Mosha e debitorëve - me kalimin e viteve shumë nga kredimarrësit kanë dalë në pension ose kanë ndërruar jetë. Në lidhje me debitorët që kanë ndërruar jetë sipas të dhënave të Agjencisë rezultojnë se janë identifikuar 92 debitorë, me detyrime: 57,748 mijë lekë *principal* i mbetur, 165,029 mijë lekë *interes* i mbetur dhe 2,506 mijë lekë *shpenzime gjyqësore*. Nga auditimi konstatohet se kjo databazë nuk është e saktë pasi janë konstatuar minimalisht edhe 3 debitorë që kanë ndërruar jetë të cilët nuk gjenden në të dhënat e raportuara të Agjencisë, duke shfaqur neglizhencë dhe pa përgjegjshmëri të Agjencisë në zbutjen dhe eliminimin e këtij risku;

-Mungesa e bashkëpunimit ndërinstitucional – mungesa e krijimit të lehtësirave për shkëmbimin e informacioneve nga institucionet e tjera, gjë e cila tregon mungese vullneti institucional, si dhe moszbatim të detyrimeve ligjore

-Mungesa e bashkëpunimit me zyrat përmbartimore private dhe monitorimit të veprimtarisë së tyre, gjë e cila ka vështirësuar punën e institucionit, si edhe ka sjellë mungesën e efekteve frytdhënëse të punës në kthimin e huave të marra. Gjatë periudhës objekt auditimi, Agjencia ka pasur bashkëpunim me 22 Zyra Përmbartimore Private, për të cilat mungon gjurma e auditimit në lidhje me përzgjedhjen dhe një analizë e detajuar mbi performancën e tyre. Në vlerësimin e grupit të auditimit, bazuar në dosjet e audituara, rezultojnë jo efektive ndër vite.

-Mungesa e dokumentacionit tekniko-ligjor të pasurive në pronësi të Agjencisë - nga ana e Agjencisë nuk është bërë asnjë përpjekje për zgjidhjen e kësaj çështjeje, mangësi e cila ka bërë të pamundur vijimin e procedurave të nxjerrjes në ankand të pronave, dhe arkëtimin e detyrimeve përkatëse..

-Mungesa e regjistrimit në QKB të SHPK-ve huamarrëse duke sjellë për pasojë mungesën e Numrit Unik të Identifikimit të Subjektit (NUIS) të vlefshëm, rrjedhimisht statusi i tyre nuk është aktiv.

Mangësitë e mësipërme si dhe mos-marrja e masave në kohë nga Agjencia ndër vite, që nga momenti i krijimit, ka sjellë që vitet e fundit niveli i mbledhjes së kredive dhe realizimit të të ardhurave, të jetë konsiderueshëm i ulët dhe në kufijtë e riskut për të mbuluar shpenzimet e veta. Nga Agjencia përveç pagesës së një pjesë detyrimi kundrejt KFW-së, nuk ka asnjë arkëtim tjetër në buxhetin e shtetit. Madje dhe detyrimi kundrejt KFW-së, ka ardhur duke u rritur si pasojë e gjenerimit të interesat nga mos-pagimi në kohë dhe në vlerë të plotë.

Masat e marra nga Agjencia dhe komunikimet me institucionet e tjera nuk kanë qenë të mjaftueshme, ezauruese dhe të trajtuara në kohë me qëllim evidentimin, parandalimin e tjetërsimit të pasurive dhe uljen e riskut të pamundësisë për vjeljen e detyrimit, largimit të debitorëve jashtë vendit, ndërrimit të jetës për shkak të moshës etj.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2, faqe 22-57 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

19.1. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë së Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyer në bashkëpunim me strukturat e veta përkatëse, të marrin masa për analizimin e problematikave të konstatuara me qëllim uljen e nivelit të ekspozimit ndaj rrisqeve potenciale, duke konkluduar rast pas rasti për masat që duhen marr në vijim me qëllim arkëtimin e detyrimeve, duke ezauruar plotësisht procedurat ligjore për secilin prej kredimarrësve që nuk kanë shlyer detyrimet e huasë së marrë.

Brenda vitit 2024

20. Gjetje nga auditimi: Lidhur me procedurat e prokurimit të audituara për vitet 2021 dhe 2023 sa i përket specifikimeve teknike në ftesën për ofertë, konstatohet se nuk është kërkuar deklaratë mbi Gjendjen Gjyqësore, si dhe nuk është kërkuar deklaratë e konfliktit të interesit të OE shpallur fitues. Në dosjen e procedurës së prokurimit “*Blerje Pajisje Elektronike*” nuk dokumentohet përlllogaritja e fondit limit, si dhe nuk administrohet formulari i ofertës. Në dosjen e procedurës së prokurimit “*Shërbime për riparimin e automjeteve*” nuk dokumentohet përlllogaritja e fondit limit.

Për procedurat e prokurimit të vitit 2022 “*Lyerje dhe punime të brendshme gipsi*” dhe “*FV kondicionerë*” ka tejkalim të kriterëve lidhur me specifikimet teknike: -Kapaciteti financiar: Xhiro vjetore për të paktën tre nga vitet e periudhës së kërkuar të jetë jo më e vogël se 40%. Ky kriter rezulton në kundërshtim me pikën 2, germa c të nenit 43 të VKM-së nr. 285 datë 19.05.2021 ku citohet: “2. Vlera e xhiros minimale vjetore që u kërkohet operatorëve ekonomikë nuk mund të tejkalohet: c) 40 % të vlerës së parashikuar të kontratës, në procedurat e prokurimit nën kufirin e ulët monetar, dhe në procedurat e prokurimit “*Shërbim konsulencë*”.

-Kapaciteti teknik profesional: Dëshmi për shërbimet e mëparshme të ngjashme, të kryera gjatë tre viteve të fundit nga data e shpalljes së njoftimit të kontratës, në një vlerë jo më pak se 40% e vlerës së fondit limit. Ky kriter rezulton në kundërshtim me pikën 3 të nenit 41 të VKM-së nr. 285 datë 19.05.2021 “*Për miratimin e rregullave të Prokurimit Publik*”.

Si dhe dosjet e procedurave të prokurimit nuk janë të arkivuara, inventarizuara dhe numerizuara me numër fletësh, veprim i cili është në kundërshtim me nenin 30 “*Normat tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë*”.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.5, faqet 89-104 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

20.1. Rekomandimi: Titullari i Autoritetit Kontraktor së bashku me strukturat përgjegjëse të prokurimit publik të marrin masa për përcaktimin e fondit limit, hartimin e specifikimeve teknike, përcaktimin e kapacitetit financiar dhe teknik në përputhje me kuadrin ligjor dhe objektin e madhësinë e prokurimit për të siguruar përdorimin me efektivitet të fondeve publike. Gjithashtu, të merren masa për inventarizimin e dosjeve në përputhje me normat tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor.

Në vijimësi

C. MASA DISIPLINORE

Mbështetur në nenin 5, të ligjit nr. 55/2023 “*Për Menaxhimin e Garancive dhe Kredive të Pakthyer*”, si dhe VKM nr. 723, datë 13.12.2023 “*Për organizimin dhe funksionimin e Agjencisë së Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyer*”, pikat 3 dhe 5 të kreut të tretë i rekomandojmë Drejtorit të Përgjithshëm të Agjencisë vlerësimin e shkeljeve dhe gjykimin përfundimtar në lidhje me masat disiplinore sipas problematikave të konstatuara në Raportin Përfundimtar të Auditimit, në referencë të Kodit të Punës, miratuar me ligjin nr. 7961, datë 12.7.1995, i ndryshuar, neni 21, pika 3, germa “h”.

Për shkak të ndryshimeve ligjore të fundit, problematikave të evidentuara dhe origjinës së tyre, përgjegjësi të mbartura ndër vite dhe numrit të lartë të punonjësve që kanë shkëputur marrëdhëniet e punës me këtë institucion, grupi i auditimit e ka të pamundur adresimin institucional të rekomandimeve për masa disiplinore. Konkretisht:

1. Për periudhën objekt auditimi kjo Agjenci ka vepruar si person juridik publik, në varësi të Ministrit të Financave, në zbatim të ligjit nr. 8894, datë 14.05.2002 “Për Agjencinë e Trajtimit të Kredive”, i ndryshuar, periudhë gjatë së cilës organet drejtuese të Agjencisë kanë qenë Këshilli Mbikëqyrjes dhe Drejtoria. Aktualisht Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyerë është person juridik publik, buxhetor, në varësi të Ministrit Përgjegjës për Financat dhe ushtron kompetencat bazuar në ligjin nr. 55/2023, datë 13.07.2023. Këto ndryshime ligjore janë shoqëruar me ndryshime në funksione, kompetenca dhe mënyrën e organizimit të kësaj Agjencie. Përpos ndryshimit të organizimit të Agjencisë, gjatë periudhës objekt auditimi ka patur një numër të konsiderueshëm shkëputje të marrëdhënieve të punës, ku konkretisht për vitin 2021 rezultojnë 15 shkëputje të marrëdhënieve të punës nga 27 punonjës sipas strukturës së miratuar, për vitin 2022 rezultojnë 9 nga 28 punonjës dhe për vitin 2023 rezultojnë 8 nga 30 punonjës.
2. Pavarësisht periudhës objekt auditimi 2021-2023, problematikat dhe shkeljet e konstatuara në të gjitha drejtimit e auditimit kanë rezultuar të shtrira në kohë dhe të trashëguara ndër vite, si rrjedhojë edhe përgjegjësitë për to, trajtuar më hollësisht në këtë raport auditimi.

Në zbatim të nenit 15, shkronja (j), të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, për masat e marra nga ana Juaj të përgatiten programe me afate dhe persona përgjegjës dhe për zbatimin e rekomandimeve të njoftohet Kontrolli i Lartë i Shtetit **brenda 20 ditëve** nga marrja e kësaj kërkesë.

Në vijim e në zbatim të nenit 30, pika 2 e këtij ligji, kërkohet ndjekja e realizimit të tyre në vazhdimësi duke nxjerrë aktet e nevojshme administrative dhe nisjen e procedurave disiplinore e administrative apo hartimin e padive gjyqësore për shpërblimin e demit dhe mbi ecurinë e zbatimit të rekomandimeve të dhëna, nga ana Juaj të raportohet (*me shkrim*) pranë Kontrollit të Lartë të Shtetit **brenda 6 muajve** nga marrja e njoftimit të Raportit Përfundimtar të auditimit dhe rekomandimeve.

K R Y E T A R

Arben SHEHU

